

YKSI

Syyskuu

– Tessu! Tänne! Tse, tse!

Kultainen noutaja piehtaroi lehtipuista ja pensaista maahan tippuneiden lehtien joukossa. Hännänpää vilahteli välillä iloisesti näkyviin märän aluskasvillisuuden seasta. Keski-ikäinen nainen seiso i parinkymmenen metrin päässä maassa möyri v ästä koirastaan.

– Hitto! En kyllä haluaisi kastua yhtään enempää, nainen sadatteli itsekseen huutaessaan itsepäistä koiraansa luokseen.

Vettä oli satanut syyskuiseen tapaan koko päivän. Ropinan tauottua hetkeksi, nainen oli lähtenyt käyttämään koiraansa ulkoilulenkillä läheisen Otsolahdenniemen rannalla.

Alkoi ripsiä. Sade oli alkamassa uudestaan, joten hän nosti keltaisen tuulitakkinsa hupun suojaamaan päätään kastumiselta.

– Nyt tänne Tessu! Mikä siellä oikein on?

Yleensä tottelevainen ja nöyrä koira ei korvaansa väräyttänyt k ään hänen suuntaansa.

Nainen nosti paksuihin sormikkaisiin verhotuilla käsillään punasankaiset silmälasinsa nenänsä päältä pois. Hän kaivoi tuulitakin helman alta villapuseronsa reunan esiin, johon pyyhki laseissansa olevat sadepisar at. Linsseihin jäivät ärsyttävät vesiviirut kuivaamisesta huolimatta. Silmä laseihin ja koiransa käytö kseen turhautuneena nainen lähti astelemaan kiukkuisesti kultaista noutajaansa kohti.

Takin väriset kumisaappaat lätsähtelivät märkää maata vasten. Askeleet olivat niin terhakaita, että naisen kiinnitettyä katseensa koiraansa jalkojen laskeutumisaikojen sijaan, oikea jalka lipsahti matkalla olevan niljanteisen kallion kohdalla.

Välttyäkseen kaatumiselta, hän otti vastaan vasemmalla kädellään märästä maasta.

- Perkele! hän noitui huomattessaan nilkkansa aristavan pystyyn noustessaan.

Nainen vetäisi märän hanskan kädestään, tunki sen taskuunsa ja jatkoi ontuen lähemmäs koiraansa.

Tessu oli jatkanut onnellisena vetisessä maassa piehtarointiaan omistajastaan välittämättä.

Naista ärsytti liukastumisen lisäksi ajatus litimärästä, ulolle haisevasta ja keltaisen värinsä menettäneestä, kuurosta koirastaan, jonka hän saisi viedä kotiinsa ja raahata väkisin saman tien pesulle.

Päästyään puuston reunamalle nainen käski terävämmällä äänellä koiraansa tulemaan luokseen.

Vihdoin Tessu nousi neljälle tassulleen ja katsoi kysyvästi emäntäänsä.

- No, tule tänne! Tessu! Hyvä poika! nainen maanitteli koiraansa.

Koira haukahti pienesti kuin käskeäkseen omistajaansa tulemaan luokseen, ja kellahti saman tien selälleen jatkaakseen jo valmiiksi likaisen turkkinsa hankaamista maahan.

- No, on se nyt helvetti! nainen puuskahti ja klenkkasi koiransa perään.

Muutaman askeleen astuttuaan, katse koiraansa kiinnittyneenä, nainen kompastui ja kaatui polvilleen märkään maahan.

Huppu humpsautti kaatumisen voimasta silmille ja nyt myös toinen käsine kastui. Kosteus tunkeutui collegehousujen läpi polviin.

- Ei hitto voi olla todellista! Nainen kiukutteli huonoa tuuriaan ja nousi katsomaan, mihin hän oikein kompastui.

Nostettuaan huppua silmiltään, hän katsoi ihmetellen kellertävien ja punertavien lehtien joukosta pilkistäviä kengänkärkiä.

Näky ei siirtynyt aivonystyröissä eteenpäin. Hän katsoi ja katsoi ja räpytteli silmiään.

Sitten hänen katseensa siirtyi koiraansa, joka oli lakannut piehtaroidaan ja istui ja katsoa napitti suklaanruskeilla silmillään emäntäänsä onnellisena siitä, että oli saanut tämän reagoimaan ja tulemaan luokseen.

Vihdoin silmien tuottama aineisto saavutti hermosolut aivoissa.

Nainen kyykistyi. Näky maassa ohitti kosteiden housunpolvien aiheuttaman ilkeän tuntemuksen.

Hän vetäisi varovaisesti näkemiensä kenkien päällä olevia märkiä lehtiä pois hanskakädellään.

Näkyville tulivat mustat nilkkurit, joissa oli muutamien senttien korko. Kenkiin jäi rapaiset viirut naisen poistettua lehdet niiden päältä.

Hetken kenkiä tuijotettuaan, hän nousi seisomaan.

Hän hengitti syvään sisään keuhkojen täydeltä sateen raikastamaa ilmaa ja puhalsi ilman äänen kera pois huulten välistä.

Nainen siirsi katseensa iloisena häntäänsä heiluttavaan koiraansa. Hän ei uskaltanut siirtää silmiään siihen, mitä kenkien jatkeena tulisi olemaan.

Tessu haukahti uudestaan. Häntä heilui terhakkaasti puolelta toiselle. Vasen käsi tavoitti vierelle tulleen koiran märän turkin. Tessu lipaisi häntä paljaasta etusormesta pehmeällä kielellään.

Sydämensä jyskytyksen korvissaan kuullen nainen siirtyi eteenpäin koiran antaessa tilaa. Hän vetäisi toisenkin märän hanskan kädestään ja tunki sen tuulitakin taskuun edellisen pariksi.

Hän kyykistyi jälleen ja ennen kuin käsi liikahti kohti lehtiä, hän vetäisi uudestaan syvään henkeä.

Nainen siirsi kätensä vielä lehtien alla piilossa olettamansa ruumiin kasvojen kohdalle, mutta pysäytti liikkeen muutamaa senttiä ennen kosketuspintaa.

Käsi tärisi.

Aistit heräsivät eloon. Naisen aivot rekisteröivät kaikki viisi aistia samanaikaisesti.

Silmät näkivät vaahteranlehden lehtiruodit ja ruskeaksi kipristyneen koivunlehden sekä lehtien päällä kimmeltävät vesipisarat.

Nenä haistoi raikkaan ilman, joka oli syrjäyttänyt liikenteen aiheuttaman saasteen.

Suu maistoi syljen, jota sylkirauhaset tuottivat voimalla jatkuvasti nielaistavaksi.

Korvat kuulivat hieman kauempaa Otsolahdentietä kulkevien autojen äänet ja puista kuuluvan tuulen suhinan ympärillään.

Hengitys tiivistyi.

Sormet koskettivat puista tippuneiden lehtien kosteannihkeää pintaa, kun hän alkoi varovaisesti siirtää lehtiä tieltään.

Suusta purkautui epämääräinen äännähdys, kun lopulta häntä tuijottivat mitään näkemättömät seepianruskeat silmät.

Pitkät mustat ripset olivat takertuneet klimpeiksi toisiinsa.

Tummien hiusten kiehkuroita oli liimautunut valkoisina näkyville kasvoille. Osa hiuksista levisi valtoimenaan pään taakse kietoutuen aluskasvillisuuden joukkoon.

Kauhistuneena nainen alkoi kaapia maanisesti maassa makaavan nuoren naisen päällä olevia oksia ja lehtiä.

Metsäisestä haudastaan paljastui kaunis, siro ja lyhyt nainen.

Naisella oli yllään olkapäästä irti revitty musta kevyttoppatakki, joka ylettyi vyötärölle. Takin alta näkyi pitsinen paita, jonka lopullisesta väristä ei saanut selvyyttä sen märkyyden ja likaisuuden vuoksi. Paita oli revitty miehustasta halki paljastaen naisen valkoisen vatsan ja pienet rinnat. Minihameen helma oli noussut vyötärölle esitellen naisen paljasta alapäätä. Ylipolvensukat päättyivät naisen ensiksi huomaamiin kenkiin. Toinen sukka oli polvesta rikki ja toinen surkeana rullana puolivälissä säärtä.

Nainen puhkesi äänekkääseen, nyyhkyttävään itkuun, kun hän katsoi piilostaan löytämänsä nuorempaa naista.

Itku muuttui huutoitkuksi hänen nähdessään naisen ohuen kaulan ympärille puristuneen nippusiteen.

Tai nainen oletti sen olevan nippuside, sillä siitä näkyvä lyhyt valkoinen tynkä törrottäi naisen aataminomenan kohdalta. Muutoin nippuside oli uponnut koko matkaltaan syvälle lihan sisään.

Kauhuissaan hän kompuroi pystyyn ja otti askelia taaksepäin saamatta silmiään irti maassa makaavasta ruumiista. Hän kompastui jälleen ja rojahti takapuolelleen.

Naisen kultainennoutaja inisi ihmeissään naisen reaktiosta. Eikö emäntä ollut tyytyväinen hänen löytöönsä?

Tessu lipaisi lämpimällä kielellään naisen kyynelistä märkää poskea.

Naisen huutoitku laimeni pikkuhiljaa pieniin, tasaisiin nyyhkäyksiin.

Aikansa kosteassa maassa istuttuaan, hän nousi seisomaan ja kompuroi metsästä liukkaalle kalliolle. Enää edes nyrjähtänyt nilkka ei vaivannut.

Vihdoin hän kykeni tarttumaan kännykkäänsä.

VUOSI 1994

– *Mamica*, minne mennään? kolmevuotias kysyy heleällä äänellään iloisena äidin vetäessä häntä kädestä perässään.

Hän on onnellinen, että pääsee äidin kanssa käymään jossakin kaksin. Yleensä hänen pitää jäädä kiltisti kotiin siksi aikaa, kun äiti käy asioilla. Aika tuntuu tuolloin todella pitkältä.

– *Mamica*? hän toistaa.

Äiti ei vastaa, mutta nyt pikkutyttö näkee kyyneleiden vierivän äidin kasvoilla.

– *Mamica*? hän kysyy hätäntyneenä nähdessään äitinsä itkevän.

Tyttö on hämmentynyt. Aamulla varhain äiti oli herättänyt hänet ja käkenyt pukemaan päälleen.

Hän oli pukeutunut innoissaan, sillä äiti oli sanonut heidän lähtevän johonkin. Ei äiti tuolloin itkenyt, mutta nyt hän itkee.

Miksi?

Äidin käskettyä häntä pukeutumaan, hän oli vetäissyt polvista risaiset verryttelyhousut jalkoihinsa, ja ylävartalonsa peitoksi hän oli pukenut nuhraantuneen collegepaidan.

Paidan etumukseen oli painettu nyt jo haalistunut koiran kuva. Paita on pikkutytön lempipaita. Hän osasi jo laittaa kengätkin jalkaan, joten hän oli vetäissyt kulahtaneet siniset kangastennarit pieniin jalkateriinsä.

Vasemman jalan kengästä kurkistaa nyt pienen, sievän pottuvarpaan kynsi.

Heillä oli niin kova kiire lähteä, että hän ei saanut edes aamupalaansa, hilloleipää. Hilloleipä on hänen herkkuaan.

Nyt mahassa kurisee ikävästi hänen juostessaan äidin rivakoiden askelten mukana pysyäkseen.

- *Mamica?* Hän katsoo äitiään.

- Lopeta! Vihdoin äiti pysähtyy ja kääntyy katsomaan häntä.

Hän katsoo odottavasti silmät suurina äitinsä samanlaisiin, mantelinmuotoisiin tummanruskeisiin silmiin uskaltamatta toistaa äiti-sanaa.

- Mennään nyt vain, äiti huokaisee ja kääntyy takaisin menosuuntaansa vetäen häntä jälleen kädestä.

Tytön ei auta muu kuin jatkaa äidin perässä juoksemista.

Miksi äiti on vihainen? Hän ei uskalla sanoa enää sanaakaan.

Matka on pitkä. He kävelevät pitkin loputtomilta tuntuvia Bukarestin katuja. Tytön pienet jalat alkavat väsyä.

Milloin he ovat perillä?

He ohittavat rakennuksen toisensa jälkeen. Janottaa. On kuuma.

Vihdoin äiti pysähtyy.

Äiti jää seisomaan suuren valkokivisen talon eteen. Rakennus on eristetty tiestä ja muusta ympäristöstään sitä ympäröivällä valkoisella betoniaidalla.

- Sinun pitää olla nyt vahva, äiti sanoo ja kumartuu tyttönsä tasolle. - *Imi pare rau,* anteeksi.

Tyttö tuijottaa hämmentyneenä äitiään, joka vastaa katseeseen surullisin silmin.

Äiti käskää häntä istumaan tiilenpunaisen metallioven edessä olevalle kivirappuselle.

Pikkutyttö istahtaa. Rappunen on auringon lämmittämä ja tuntuu mukavan lämpimältä takapuolen alla.

Äiti silittää hänen mustia kiharoitaan ja pehmeä kämmen siirtyy hiuksista poskelle.

Äidin likaisia kasvoja läikittävät kyynelten tekemät juovat. Silmät ovat punareunaiset. Äiti pyyhkäisee nenästään valuvan kirkkaan eritteen kämmenselällään pois ja siirtää sen mustan hameensa poimuihin.

Musta hiuskiehkura on pudonnut ylhäälle sitaistusta nutturasta roikkumaan tämän kasvoille. Äiti siirtää kiehkuran korvansa taakse. Hiustupsun pää kiertyy kauniisti äidin korvanlehden ympärille.

Tyttö katsoo edelleen silmät ihmetyksestä selällään äitinsä touhuja.

Mikä tämä paikka on? Miksi me tulimme tänne? Miksi äiti on surullinen?

- *Imi pare rau*, äiti toistaa ja nyyhkäisee voimakkaammin vetäen samalla limaa nenästä nieluunsa.

Äiti ottaa kainalossaan tuoman kantamuksensa ja työntää pienen nytyin hänen syliinsä.

Tyttö katsoo nytyttä ihmeissään.

Antaako äiti hänelle oman mustan, punaisilla ruusuilla kuvioidun lempihuivinsa?

Tyttö on ottanut sen välillä salaa leikkeihinsä ja silitellyt sen pitkiä silkkiä hapsuja. Miten ihanalta hapsujen liukuminen pehmeästi pienten sormien välissä onkaan tuntunut.

Silkkihuivin lisäksi äiti antaa hänen pieniin käsiinsä sinisen, puisen, kannestaan koristekaiverretun rasian.

Ihmeteltyään hetken sylisään olevaa rasiaa ja huivia, hän nostaa katseensa jälleen äitiinsä, joka on nyt noussut takaisin jaloilleen.

Tyttö yrittää avata rasian kannen.

- *Nu! Ei!* äiti sanoo ja tarttuu pienen tytön käteen.

Aurinko paistaa täydeltä terältä ja tytön jano voimistuu.

- *Sete*, hän sanoo. - *Jano*.

- Kohta saat juomista, äiti vastaa ja hakkaa voimakkaasti nyrkillään punaista ovea.

Kuullessaan askelten lähestyvän muurin toiselta puolen, äiti silittää vielä pikaisesti hänen hiuksiaan ja kääntyy heidän tulosuuntaansa.

- *Mamica! Nu plesa!* - Äiti! Älä jätä! Tyttö hätääntyy.

Äiti etenee melkein juoksujalkaa, mutta kääntyy vielä kerran hänen huutaessaan tämän perään.

- *Imi pare rau!* äiti huutaa ja kääntyy sivukujalle, pois hänen näkökentästään.

- *Nu plesa...*